

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR
Sekcia cestnej dopravy a pozemných komunikácií

MP: 1/2008

METODICKÝ POKYN

**pre povoľovacie konanie na zvláštne užívanie pozemných komunikácií pri prepravách
nadmerných a nadrozmerných nákladov
(a niektoré súvisiace vybrané povinnosti správcov pozemných komunikácií)**

účinnosť od: 1.6.2008

Marec 2008

OBSAH

1	ÚVODNÁ KAPITOLA	4
1.1	Predmet metodického pokynu	4
1.2	Súvisiace právne predpisy, normy a ostatné podklady	4
1.2.1	Súvisiace právne predpisy	4
1.2.2	Súvisiace normy a technické podmienky	4
1.2.3	Ostatné podklady	5
1.3	Nahradenie predchádzajúcich predpisov	5
1.4	Vypracovanie metodického pokynu	5
1.5	Distribúcia metodického pokynu	5
1.6	Účinnosť metodického pokynu	5
2	TERMÍNY A DEFINÍCIE	5
3	VLASTNÍCTVO A SPRÁVA POZEMNÝCH KOMUNIKACÍ	7
3.1	Vlastníctvo pozemných komunikácií	7
3.2	Správa pozemných komunikácií	7
3.2.1	Samosprávny kraj	8
3.2.2	Samosprávny kraj a obec	8
3.3	Orgány štátnej správy pozemných komunikácií	8
3.3.1	Ministerstvo	8
3.3.2	Krajské úrady dopravy	9
3.3.3	Obvodné úrady dopravy	9
3.3.4	Obce	9
3.3.5	Právnické alebo fyzické osoby	9
3.4	Územné obvody obvodných úradov pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie	9
4	DEFINOVANIE POSTUPU PRI SPRÁVNOM KONANÍ TÝKAJÚCEHO SA VYDANIA POVOLENIA NA ZVLÁŠTNE UŽÍVANIE POZEMNÝCH KOMUNIKACÍ	10
4.1	Definovanie náležitostí žiadosti na zvláštne užívanie pozemných komunikácií	13
4.1.1	Obsah žiadosti pre prepravy s celkovou hmotnosťou do 60 t	13
4.1.2	Obsah žiadosti pre prepravy s celkovou hmotnosťou nad 60 t	15
4.2	Stanovenie postupu cestných správnych orgánov pri žiadostiach pre vozidlá kategórie T, R, S a P	15
4.3	Definovanie náležitostí a postupu pri posudzovaní žiadosti	16
4.3.1	Správne poplatky pri nadmernej a nadrozmernej preprave	16
4.3.2	Spôsob úhrady správnych poplatkov	17
4.3.3	Termíny na vydanie povolenia	18
4.3.4	Oslobodenie od povolenia	18
4.3.5	Použitie všeobecných predpisov pri správnom konaní	18
4.3.6	Náležitosti povolenia (rozhodnutia)	18
4.4	Kompetencia a koordinácia pri určovaní trasy	19
4.4.1	Prepravy do celkovej hmotnosti 60 ton	19
4.4.2	Prepravy nad celkovú hmotnosť 60 ton	19

4.5	Požiadavky na sprievody	21
4.6	Všeobecné podmienky pre nadmerné a nadrozmerné prepravy	22
5	VYKONÁVANIE NADMERNEJ A NADROZMERNEJ PREPRAVY	24
6	KONTROLA NADMERNEJ A NADROZMERNEJ PREPRAVY	25
6.1	Postup cestných správnych orgánov pri vykonávaní nadmernej alebo nadrozmernej prepravy bez povolenia.....	26
7	EVIDENCIA UZÁVIEROK A OBCHÁDZOK CIEST	26
8	PRÍLOHY	27

1 ÚVODNÁ KAPITOLA

1.1 Predmet metodického pokynu

Tento metodický pokyn obsahuje podmienky a postupy pre povoľovacie konanie na zvláštne užívanie pozemných komunikácií pri prepravách nadmerných a nadrozmerných nákladov. Prepravám nadmerných a nadrozmerných nákladov je potrebné venovať zvýšenú pozornosť, pretože svojim charakterom výrazne môžu vplývať na stav cestnej infraštruktúry a bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky.

1.2 Súvisiace právne predpisy, normy a ostatné podklady

Metodický pokyn súvisí a nadväzuje na platné právne predpisy a technické normy.

1.2.1 Súvisiace právne predpisy

Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov;
Vyhláška č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách;
Zákon č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov;
Vyhláška č. 225/2004 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov;
Zákon č. 639/2004 Z.z. o Národnej diaľničnej spoločnosti a o zmene a doplnení zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov;
Zákon č. 534/2003 Z.z. o organizácii štátnej správy na úseku cestnej dopravy a pozemných komunikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
Zákon č. 725/2004 Z.z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
Zákon č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov;
Nariadenie vlády č. 403/2005 Z.z. o najväčších prípustných rozmeroch a najväčšej prípustnej hmotnosti niektorých vozidiel v znení neskorších predpisov;
Nariadenie vlády č. 333/2006 Z. z. o technických požiadavkách na hmotnosti a rozmery určitých kategórií motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel;
Nariadenie vlády č. 363/2006 Z.z. zmena nariadenia o najväčších prípustných rozmeroch niektorých vozidiel;
Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov;
Zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov;
Vyhláška č. 208/1991 Zb. o bezpečnosti práce pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel;
Zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov;
Zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov;
Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

1.2.2 Súvisiace normy a technické podmienky

STN 30 0026 Základná terminológia cestných vozidiel. Rozmery vozidiel. Termíny a definície
STN 73 6203 Zaťaženie mostov
TP 9B/2005 Prehliadky, údržba a opravy cestných komunikácií. Mosty, MDPT: 2005

1.2.3 Ostatné podklady

SCHULTZ, L. – DRAAF, W.: Großraum -/ Schwertransport. Leitfaden für die Praxis, (Nadrozmerná a nadmerná doprava. Príručka pre prax), Verlag Günter Hendrichs GmbH & Co. KG, September 2006, ISBN 3-9808367-7-0

European Best Practice Guidelines for Abnormal Road Transports (Európske najlepšie praktické pokyny pre nadmernú a nadrozmernú cestnú dopravu), [online]. European Commission, Directorate General for Energy and Transport., Brusel, 2006
<http://ec.europa.eu/transport/roadsafety/vehicles/best_practice_guidelines_en.htm>

1.3 Nahradenie predchádzajúcich predpisov

Tento pokyn nahrádza v celom rozsahu Metodický pokyn pre stanovenie trasy a vydávanie povolení na prepravu nadmerného a nadrozmerného bremena, Správa dopravy MV SR, február 1991.

1.4 Vypracovanie metodického pokynu

Na základe objednávky Slovenskej správy ciest a požiadavky Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií MP vypracovala Katedra cestnej a mestskej dopravy, Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Žilinskej univerzity v Žiline - zodpovedný riešiteľ prof. Ing. Jozef Gnap, PhD, spoluriešitelia: Ing. Juraj Jagelčák, PhD., Ing. Miloš Poliak, PhD.

1.5 Distribúcia metodického pokynu

MP je k dispozícii na webovej stránke MDPT SR: www.telecom.gov.sk - Doprava, Cestná doprava, Legislatíva, Technické predpisy alebo www.ssc.sk - technické predpisy.

1.6 Účinnosť metodického pokynu

MP nadobúda účinnosť schválením, uvedeným na titulnej strane.

2 TERMÍNY A DEFINÍCIE

nadmerná preprava – preprava (prípadne jazda prázdneho vozidla alebo súpravy vozidiel), pri ktorej sú prekročené najväčšie prípustné hmotnosti stanovené Nariadením Vlády SR č. 403/2005 Z. z.

nadrozmerná preprava – preprava (prípadne jazda prázdneho vozidla alebo súpravy vozidiel), pri ktorej sú prekročené najväčšie prípustné rozmery stanovené Nariadením Vlády SR č. 403/2005 Z. z.

zvláštne užívanie pozemných komunikácií - podľa zákona č. 135/1961 Zb. sa pod týmto pojmom rozumie užívanie diaľnic a rýchlostných ciest, ciest a miestnych komunikácií iným než zvyčajným spôsobom alebo na iné účely, než na ktoré sú pozemné komunikácie určené; z hľadiska zamerania metodického pokynu ide o prepravu nadmieru ťažkých alebo rozmerných predmetov a používanie vozidiel alebo súpravy vozidiel, ktorých rozmery alebo hmotnosť presahujú mieru ustanovenú Nariadením Vlády SR č. 403/2005 Z. z.

normálna zaťažiteľnosť mostov pozemných komunikácií - zaťažiteľnosť umožňujúca prepravu vozidla alebo súpravy vozidiel s najväčšou okamžitou hmotnosťou vozidla prechádzajúceho po moste bez ďalších dopravných obmedzení ostatných účastníkov cestnej premávky; tieto vozidlá alebo súpravy vozidiel môžu jazdiť po moste v bežnej premávke, t.j. ľubovoľne často, v ľubovoľnom počte a pri nezniženej rýchlosti, pričom je limitovaná iba ich celková hmotnosť v momente prejazdu po moste; ak okamžitá hmotnosť vozidla alebo súpravy vozidiel nepresahuje zaťažiteľnosť mostu (príp. údaj uvedený na dopr. značke B21 pozri obrázok 1, je možné prejsť tento most bez osobitných opatrení.

Obr. 1 Zákazová dopravná značka B21

Zákaz vjazdu vozidiel, ktorých okamžitá hmotnosť presahuje vyznačenú hranicu

výhradná zaťažiteľnosť mostov pozemných komunikácií – zaťažiteľnosť umožňujúca prepravu vozidla alebo súpravy vozidiel s okamžitou hmotnosťou vozidla alebo súpravy vozidiel, prechádzajúceho po moste, len pri vylúčení ostatnej dopravy; t.j. ako jediné, avšak ľubovoľne často, bez obmedzenia rýchlosti a ľubovoľnou stopou na ploche prejazdu priestoru; ak je okamžitá hmotnosť vozidla alebo súpravy vozidiel vyššia ako normálna zaťažiteľnosť (príp. údaj na dopr. značke B21), ale maximálne rovná výhradnej zaťažiteľnosti mosta (dodatková tab. č. E5 pozri obr. 2, vozidlo alebo súprava vozidiel prechádza len stredom vozovky s vylúčením ostatnej premávky na moste.

Obr. 2 Dodatková tabuľa E5 Celková hmotnosť

výnimočná zaťažiteľnosť mostov pozemných komunikácií - zaťažiteľnosť umožňujúca prepravu vozidla alebo súpravy vozidiel s okamžitou hmotnosťou vozidla alebo súpravy vozidiel, vykonávajúceho prepravu ťažkých nákladov, ktoré smie prejsť po moste len pri vylúčení všetkej ostatnej dopravy a pri dodržaní ďalších obmedzujúcich opatrení.

kategórie vozidiel N - motorové vozidlá s najmenej štyrmi kolesami projektované a konštruované na prepravu tovaru sa členia na:

kategóriu N1 - vozidlá projektované a konštruované na prepravu tovaru s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou neprevyšujúcou 3 500 kg;

kategóriu N2 - vozidlá projektované a konštruované na prepravu tovaru s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou vyššou ako 3 500 kg, ale neprevyšujúcou 12 000 kg;

kategóriu N3 - vozidlá projektované a konštruované na prepravu tovaru s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou vyššou ako 12 000 kg;

hmotnosťou na účely klasifikácie ťažného vozidla (určeného na spojenie s návesom alebo prívesom so stredovou (stredovými) nápravou (nápravami)) sa rozumie hmotnosť ťažného vozidla v prevádzkovom stave, zvýšená o hmotnosť zodpovedajúcu najväčšiemu statickému vertikálnemu zaťaženiu prenášanému na ťažné vozidlo návesom alebo prívesom so stredovou (stredovými) nápravou (nápravami) a prípadne o najväčšiu hmotnosť nákladu ťažného vozidla.

kategória vozidiel O - prípojné vozidlá (vrátane návesov) sa členia na:

kategóriu O1 - prípojné vozidlá s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou neprevyšujúcou 750 kg;

kategóriu O2 - prípojné vozidlá s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou vyššou ako 750 kg, ale neprevyšujúcou 3 500 kg;

kategóriu O3 - prípojné vozidlá s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou vyššou ako 3 500 kg, ale neprevyšujúcou 10 000 kg;

kategória O4 - prípojné vozidlá s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou presahujúcou 10 000 kg.

Najväčšou hmotnosťou v prípade návesu alebo privesu so stredovou (stredovými) nápravou (nápravami) sa na účel klasifikácie prípojného vozidla rozumie hmotnosť zodpovedajúca vertikálnemu statickému zaťaženiu prenášanému na vozovku nápravou alebo nápravami, plne naloženého návesu alebo privesu, so stredovou (stredovými) nápravou (nápravami), pripojeného k ťažnému vozidlu.

3 VLASTNÍCTVO A SPRÁVA POZEMNÝCH KOMUNIKÁCIÍ

Pri definovaní postupu pri správnom konaní týkajúceho sa vydania povolenia o zvláštnom užívaní pozemných komunikácií je potrebné vychádzať z vlastníctva a správy pozemných komunikácií.

3.1 Vlastníctvo pozemných komunikácií

Zákon č. 135/1961 Zb. upravuje výstavbu, užívanie a ochranu pozemných komunikácií, práva a povinnosti vlastníkov a správcov pozemných komunikácií a ich užívateľov, ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov štátneho odborného dozoru vo veciach pozemných komunikácií.

Dôležitým ustanovením zákona č. 135/1961 Zb. je vlastníctvo a správa pozemných komunikácií.

Diaľnice, cesty pre motorové vozidlá a cesty I. triedy vrátane ich prejazdnych úsekov cez colné priestory a obce sú vo vlastníctve štátu, ak osobitný predpis¹⁾ neustanovuje inak.

Cesty II. triedy a III. triedy vrátane ich prejazdnych úsekov cez obce sú vo vlastníctve samosprávneho kraja, ak osobitný predpis¹⁾ neustanovuje inak. Prejazdne úseky ciest II. a III. triedy cez colné priestory sú vo vlastníctve štátu.

Miestne komunikácie sú vo vlastníctve obcí.

Účelové komunikácie sú vo vlastníctve štátu¹⁾ alebo iných právnických osôb alebo fyzických osôb.

3.2 Správa pozemných komunikácií

Správu pozemných komunikácií v súčasnosti vykonáva/vykonávajú na:

- a) diaľniciach, cestách pre motorové vozidlá (rýchlostných cestách) a cestách podľa schváleného plánu rozvoja diaľnic a ciest vo vlastníctve štátu, okrem ich prejazdnych úsekov cez colné priestory - Národná diaľničná spoločnosť;²⁾
- b) cestách vo vlastníctve štátu okrem ich prejazdnych úsekov cez colné priestory - právnické osoby na tento účel zriadené ministerstvom;
- c) cestách vo vlastníctve samosprávneho kraja, samosprávny kraj, prípadne právnické osoby ním na tento účel založené alebo zriadené;
- d) prejazdnych úsekoch ciest vo vlastníctve obce, na miestnych komunikáciách a účelových komunikáciách vo vlastníctve obce, prípadne právnické osoby nimi na tento účel založené alebo zriadené;
- e) účelových komunikáciách vo vlastníctve štátu - právnické osoby, ktorým celkom alebo prevažne slúžia;
- f) prejazdnych úsekoch cez colné priestory - príslušné colné orgány po dohode s cestným správnym orgánom a správcom diaľnice alebo cesty vedúcej k hraničnému priechodu.

Vlastníci a správcovia pozemných komunikácií sú povinní pozemné komunikácie udržiavať v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý sú určené.

Správcovia diaľnic, ciest a miestnych komunikácií vedú o týchto pozemných komunikáciách technickú evidenciu.

¹⁾ Napríklad § 6 zákona č. 111/1990 Zb.

²⁾ Zákon č. 639/2004 Z.z.

3.2.1 Samosprávny kraj

Samosprávny kraj v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. okrem iného:

- a) poskytuje informácie a podklady o plánovaní, príprave a výstavbe ciest v jeho vlastníctve na účely spracovania štátnej koncepcie diaľnic a ciest bezplatne ministerstvu;
- b) vykonáva sčítanie cestnej dopravy na cestách v jeho vlastníctve, v čase celoštátneho sčítania vo svojom mene a na vlastné náklady; výsledky tohto sčítania poskytuje bezplatne ministerstvu v určenom čase;
- c) poskytuje údaje o zjazdnosti ciest v jeho vlastníctve Ministerstvu dopravy pôšt a telekomunikácií SR (ďalej len ministerstvo) bezplatne.

3.2.2 Samosprávny kraj a obec

Samosprávny kraj a obce poskytujú a zabezpečujú:

- a) pre pozemné komunikácie v ich vlastníctve zabezpečujú:
 - 1. informačný systém ako súčasť jednotného informačného systému o diaľniciach a cestách a stave ich zjazdnosti;
 - 2. technickú evidenciu ciest a miestnych komunikácií v súlade s ústrednou technickou evidenciou diaľnic, ciest a miestnych komunikácií;
 - 3. regionálnu banku dát v súlade s centrálnou bankou dát diaľnic a ciest.
- b) poskytujú údaje z technickej evidencie ciest a miestnych komunikácií v ich vlastníctve bezplatne ministerstvu;
- c) zabezpečujú stavebno-technické vybavenie ciest a miestnych komunikácií v ich vlastníctve podľa potrieb cestnej dopravy a obrany štátu.

Samosprávny kraj je povinný zachovať účelové určenie majetku, ktorý nadobudol do svojho vlastníctva podľa tohto zákona, počas jeho upotrebitelnosti.

3.3 Orgány štátnej správy pozemných komunikácií

Orgánmi štátnej správy pre pozemné komunikácie (ďalej len cestný správny orgán) sú:

- a) ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR (ďalej len ministerstvo);
- b) krajské úrady pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie (ďalej len krajský úrad dopravy);
- c) obvodné úrady pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie (ďalej len obvodný úrad dopravy).

3.3.1 Ministerstvo

Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy pre pozemné komunikácie vo vzťahu k problematike upravenej v tomto metodickom pokyne:

- a) vykonáva štátnu správu vo veciach diaľnic a ciest pre motorové vozidlá;
- b) zabezpečuje centrálnu databanku diaľnic a ciest;
- c) zabezpečuje zriadenie a prevádzku váh na meranie hmotnosti vozidla a jeho nápravových tlakov na hraničných priechodoch a vo vnútrozemí a činnosti s tým súvisiace;
- d) vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhoduje krajský úrad dopravy;
- e) riadi, kontroluje, koordinuje a metodicky usmerňuje výkon štátnej správy krajských úradov dopravy, obvodných úradov dopravy a obcí ako prenesený výkon štátnej správy.

3.3.2 Krajské úrady dopravy

Krajské úrady dopravy vo vzťahu k problematike upravenej v tomto metodickom pokyne:

- a) vykonávajú štátnu správu vo veciach ciest I. triedy;
- b) povoľujú zvláštne užívanie diaľnic a ciest na prepravu nadmerne ťažkých alebo rozmerných predmetov a vozidiel alebo na prepravu, ktorej vozidlá prekročujú hmotnosť pripadajúcu na jednu nápravu nad mieru povolenú osobitným predpisom³⁾ (ďalej len "nadmerná a nadrozmerná preprava"), ak prepravná trasa presahuje územný obvod jedného obvodného úradu dopravy; ak prepravná trasa presahuje územný obvod kraja, povoľuje ju krajský úrad dopravy, na ktorého území sa preprava začína, po dohode s dopravným inšpektorátom⁴⁾;
- c) dodatočne vyberajú rozhodnutím zvýšený správny poplatok podľa osobitného predpisu⁵⁾, ak sa nadmerná a nadrozmerná preprava vykonala na diaľnici alebo na ceste bez povolenia; rozhodnutie vydá ten krajský úrad dopravy, na ktorého území sa nepovolená preprava zistila;
- d) vykonávajú v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhodujú obvodné úrady dopravy;
- e) riadia a kontrolujú výkon štátnej správy obvodných úradov dopravy.

3.3.3 Obvodné úrady dopravy

Obvodné úrady dopravy vo vzťahu k problematike upravenej v tomto metodickom pokyne:

- a) vykonávajú štátnu správu vo veciach ciest II. a III. triedy;
- b) povoľujú zvláštne užívanie diaľnic a ciest na nadmernú a nadrozmernú prepravu, ak prepravná trasa nepresahuje územný obvod jedného obvodného úradu dopravy;
- c) vykonávajú v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhoduje obec;
- d) riadia a kontrolujú výkon štátnej správy obcí ako prenesený výkon štátnej správy a výkon štátneho odborného dozoru vykonávaného obcami.

3.3.4 Obce

Obce vo vzťahu k problematike upravenej v tomto metodickom pokyne vykonávajú miestnu štátnu správu vo veciach miestnych komunikácií a účelových komunikácií ako prenesený výkon štátnej správy.

3.3.5 Právnické alebo fyzické osoby

Právnické alebo fyzické osoby dávajú súhlas na použitie komunikácie na nadmerné a nadrozmerné prepravy v prípade, ak sú účelové komunikácie v ich vlastníctve.

3.4 Územné obvody obvodných úradov pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie

Pre povoľovacie konanie je dôležité, na ktorom úrade má žiadateľ (najčastejšie dopravca) požiadať o vydanie povolenia na zvláštne užívanie pozemných komunikácií.

Podľa zákona č. 534/2003 Z. z. územné obvody obvodných úradov pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie sú uvedené v prílohe 1.

Pre potreby žiadateľov o povolenie sú v prílohe 6 spracované aktuálne adresy a ďalšie kontaktné údaje na Krajské a obvodné úrady pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Slovenskej republiky. Tieto

³⁾ Nariadenie vlády č. 403/2005 Z.z

⁴⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z.z.

⁵⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z.z.

informácie sú k dispozícii aj na internetovej stránke MDPT (www.telecom.gov.sk) a sú priebežne aktualizované.

4 DEFINOVANIE POSTUPU PRI SPRÁVNOM KONANÍ TÝKAJÚCEHO SA VYDANIA POVOLENIA NA ZVLÁŠTNE UŽÍVANIE POZEMNÝCH KOMUNIKÁCIÍ

Zvláštnym užívaním pozemných komunikácií sa rozumie podľa zákona č. 135/1961 Zb. užívanie diaľnic, ciest a miestnych komunikácií iným než zvyčajným spôsobom alebo na iné účely, než na ktoré sú pozemné komunikácie určené.

Podľa vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách zvláštnym užívaním sa rozumie predovšetkým:

- preprava nadmieru ťažkých alebo rozmerných predmetov a používanie vozidiel, ktorých rozmery alebo hmotnosť presahujú mieru ustanovenú osobitnými predpismi;
- umiestňovanie zariadení alebo predmetov na diaľnici, rýchlostnej ceste, ceste alebo miestnej komunikácii, najmä predajných, reklamných alebo zábavných;
- umiestňovanie, skladanie a nakladanie predmetov, zariadení alebo materiálu na diaľnici, ceste a miestnej komunikácii, neslúžiacich na údržbu a opravy týchto komunikácií, ak sa nemajú bezodkladne odstrániť;
- usporadúvanie akcií, umiestňovanie vecí a zariadení (napríklad hospodárskych, kultúrnych, zábavných, skladov, predajní, používanie reproduktorov, nevhodných svetelných zdrojov) v blízkosti diaľnice alebo cesty, ak by sa ich prevádzkou alebo umiestnením, prípadne prevádzkovým ruchom nimi vyvolaným mohla ohroziť bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky;
- hnanie stáda dobytku po ceste a miestnej komunikácii;
- vláčenie kmeňov alebo iných predmetov, ktorými by sa mohla cesta alebo miestna komunikácia poškodiť;
- zriaďovanie, vykonávanie plánovanej opravy a údržby nadzemných a podzemných vedení každého druhu.

Poznámka 1: Tento metodický pokyn upravuje len postup pri správnom konaní pri preprave nadmieru ťažkých alebo rozmerných predmetov a používanie vozidiel, ktorých rozmery alebo hmotnosť presahujú mieru ustanovenú osobitnými predpismi.⁶⁾

Preprava sa v SR považuje za nadrozmernú, ak sú pri preprave prekročené najväčšie prípustné rozmery stanovené Nariadením Vlády SR č. 403/2005 Z. z., ktoré sa vzťahuje okrem iného na motorové vozidlá kategórie N2 a N3 a ich prípojnú vozidlá kategórie O3 a O4 vrátane nákladu. Povoľenie na prepravu resp. jazdu je potrebné aj za používanie vozidiel na pozemných komunikáciách, ktorých rozmery presahujú mieru ustanovenú osobitnými predpismi⁷⁾. Týka sa to napr. rôznych žeriavov, ale aj špeciálnych nákladných vozidiel a prípojných vozidiel, ktoré nemusia prepravovať náklad. Prepravy sa vykonávajú bez správneho poplatku. Najväčšie prípustné rozmery sú uvedené v tabuľke č.1.

⁶⁾ Nariadenie vlády SR č. 403/2005 Z. z. o najväčších prípustných rozmeroch a najväčšej prípustnej hmotnosti niektorých vozidiel

Tabuľka č. 1 Najväčšie prípustné rozmery podľa Nariadenia Vlády SR č. 403/2005 Z. z.

Najväčšia dĺžka ¹⁾	
motorové vozidlo okrem autobusu	12,00 m
príves ²⁾	12,00 m
návesová súprava ³⁾	16,50 m
prívesová súprava ⁴⁾	18,75 m
Najväčšia šírka	
všetky vozidlá	2,55 m
nadstavby izotermických vozidiel ⁵⁾	2,60 m
Maximálna výška	
všetky vozidlá	4,00 m
Ďalšie požiadavky na rozmery vozidiel	
maximálna vzdialenosť medzi osou návesového čapu a zadným obrysom návesu	12,00 m
maximálna vzdialenosť meraná rovnobežne s pozdĺžnou osou prívesovej súpravy od najprednejšieho vonkajšieho obrysu ložnej plochy za kabínou k najzadnejšiemu vonkajšiemu obrysu prívesu súpravy bez vzdialenosti medzi vonkajším obrysom zadnej časti motorového vozidla vonkajším obrysom prednej časti prívesu	15,65 m
maximálna vzdialenosť meraná rovnobežne s pozdĺžnou osou prívesovej súpravy od najprednejšieho vonkajšieho obrysu ložnej plochy za kabínou k najzadnejšiemu vonkajšiemu obrysu prívesu súpravy	16,40 m
vzdialenosť medzi poslednou nápravou motorového vozidla a prvou nápravou prívesu pri prívesových súpravách musí byť najmenej	3,00 m
vzdialenosť meraná horizontálne medzi osou návesového čapu a akýmkoľvek bodom vonkajšieho obrysu prednej časti návesu musí byť menšia ako	2,04 m
¹⁾ Dĺžka jazdnej súpravy je dĺžka motorového vozidla a prívesu alebo návesu umiestnených v priamke za sebou. ²⁾ Vozidlo určené na pripojenie k motorovému vozidlu, konštruované a vybavené na prepravu nákladu okrem návesov. ³⁾ Súprava skladajúca sa z motorového vozidla spojeného s návesom (vozidlo určené na pripojenie k motorovému vozidlu, konštruované a vybavené na prepravu nákladu tak, že časť tohto vozidla spočíva na motorovom vozidle a podstatná časť jeho hmotnosti a hmotnosti jeho nákladu pripadne na toto vozidlo). ⁴⁾ Súprava skladajúca sa z motorového vozidla spojeného s prívesom. ⁵⁾ Nadstavby, ktoré sú osobitne vybavené na prepravu nákladu za regulovaných teplôt a ktorých každá z bočných stien vrátane izolácie je hrubá aspoň 45 mm; izotermické vozidlo musí byť vybavené osvedčením alebo certifikačným štítkom podľa Dohody o medzinárodných prepravách skaziteľných potravín a o špecializovaných prostriedkoch určených na tieto prepravy (Dohody ATP).	

Požiadavky uvedené v tabuľke č.1 platia podľa Nariadenia č. 403/2005 Z. z. aj pre výmenné nadstavby a normalizované nákladové jednotky (napr. kontajnery).

Preprava sa v SR považuje za nadmernú, ak sú pri preprave prekročené najväčšie prípustné hmotnosti stanovené Nariadením Vlády SR č. 403/2005 Z. z. , ktoré sa vzťahuje okrem iného na motorové vozidlá kategórie N2 a N3 a ich prípojné vozidlá kategórie O3 a O4 vrátane nákladu. Povoľenie na prepravu resp. jazdu je potrebné aj za používanie vozidiel na pozemných komunikáciách, ktorých pohotovostné hmotnosti presahujú mieru ustanovenú osobitnými predpismi 7. Týka sa to napr. rôznych žeriavov, ale aj špeciálnych nákladných vozidiel a prípojných vozidiel, ktoré nemusia prepravovať náklad. Najväčšie prípustné hmotnosti sú v tabuľke č.2.

Tabuľka č.2 Najväčšie prípustné hmotnosti podľa Nariadenia Vlády SR č. 403/2005 Z. z.

Vozidlá ako súčasť jazdnej súpravy	
dvojnápravový príves	18 t
trojnápravový príves	24 t
Jazdná súprava	
prívesové súpravy s piatimi alebo šiestimi nápravami (dvojnápravové motorové vozidlo s trojnápravovým prívesom alebo trojnápravové motorové vozidlo s dvojnápravovým alebo trojnápravovým prívesom)	40 t
návesové súpravy s piatimi alebo šiestimi nápravami (dvojnápravové motorové vozidlo s trojnápravovým návesom alebo trojnápravové motorové vozidlo s dvojnápravovým alebo trojnápravovým návesom)	40 t
trojnápravové motorové vozidlo s dvojnápravovým alebo trojnápravovým návesom prepravujúcim ISO kontajner (40 stôp) v kombinovanej doprave	44 t
prívesové súpravy so štyrmi nápravami skladajúce sa z dvojnápravového motorového vozidla a dvojnápravového prívesu	36 t
návesové súpravy so štyrmi nápravami skladajúce sa z dvojnápravového motorového vozidla a dvojnápravového návesu, ak vzdialenosť medzi nápravami návesu je: - od 1,3 m do 1,8 m - väčšia než 1,8 m	36 t 36 t ¹⁾
Motorové vozidlá	
dvojnápravové motorové vozidlá	18 t
trojnápravové motorové vozidlá	25 t
trojnápravové motorové vozidlá ak je hnacia náprava vybavená dvojitou montážou pneumatík a vzduchovým odpružením alebo odpružením uznaným za rovnocenné v rámci Európskeho spoločenstva podľa prílohy II smernice 96/53/ES alebo ak je každá hnacia náprava vybavená dvojitou montážou pneumatík a najväčšia prípustná hmotnosť pripadajúca na nápravu nepresahuje 9,5 t	26 t
štvornápravové motorové vozidlá s dvoma riadenými nápravami ak je hnacia náprava vybavená dvojitou montážou pneumatík a vzduchovým odpružením alebo odpružením uznaným za rovnocenné v rámci Európskeho spoločenstva podľa prílohy II smernice 96/53/ES alebo ak je každá hnacia náprava vybavená dvojitou montážou pneumatík a najväčšia prípustná hmotnosť pripadajúca na nápravu nepresahuje 9,5 t	28 t
Najväčšia prípustná hmotnosť pripadajúca na nápravu	
Jednotlivé nápravy, ktoré nie sú hnacie	10 t
Súčet hmotností pripadajúcich na nápravu pri dvojnáprave prívesov a návesov nesmie presiahnuť, ak vzdialenosť (d) medzi nápravami je: - menej ako 1 m ($d < 1,0$) - od 1,0 m a menej ako 1,3 m ($1,0 \leq d < 1,3$) - od 1,3 m a menej ako 1,8 m ($1,3 \leq d < 1,8$) - 1,8 m alebo viac ($1,8 \leq d$)	11 t 16 t 18 t 20 t
Súčet hmotností pripadajúcich na nápravu pri trojnáprave prívesov a návesov nesmie presiahnuť, ak vzdialenosť (d) medzi nápravami je: - 1,3 m alebo menej ($d \leq 1,3$) - viac ako 1,3 m a menej ako 1,4 m ($1,3 < d \leq 1,4$)	21 t 24 t
Hnacia náprava vozidiel	11,5 t

Pokračovanie tab. č. 2

Súčet hmotností pripadajúcich na nápravu pri dvojnáprave motorových vozidiel nesmie presiahnuť, ak vzdialenosť (d) medzi nápravami je:	11,5 t
- menej ako 1 m ($d < 1,0$)	
- 1,0 m alebo viac, ale menej ako 1,3 m ($1,0 \leq d < 1,3$)	16 t
- 1,3 m alebo viac, ale menej ako 1,8 m	18 t
- ($1,3 \leq d < 1,8$) ²⁾	19 t
¹⁾ + 2-tonová tolerancia, ak sa rešpektuje najväčšia prípustná hmotnosť motorového vozidla (18 t) a najväčšia hmotnosť pripadajúca na dvojnápravu návesu (20 t) a ak je hnacia náprava vybavená dvojitou montážou pneumatík a vzduchovým odpružením alebo odpružením uznaným za rovnocenné v rámci Európskeho spoločenstva podľa prílohy II smernice Rady 96/53/ES z 25. júla 1996, ktorou sa v Spoločenstve stanovujú najväčšie prípustné rozmery niektorých vozidiel vo vnútroštátnej a medzinárodnej cestnej doprave a maximálna povolená hmotnosť v medzinárodnej cestnej doprave. ²⁾ Ak je hnacia náprava vybavená dvojitou montážou pneumatík a vzduchovým odpružením alebo odpružením hnacia náprava vybavená dvojitou montážou pneumatík a najväčšia prípustná hmotnosť pripadajúca na nápravu nepresahuje 9,5 t	

Je potrebné, aby tieto požiadavky plnili dopravcovia pri rozložení nákladu na nákladnom vozidle resp. súprave vozidiel.

4.1 Definovanie náležitostí žiadosti na zvláštne užívanie pozemných komunikácií

Na zvláštne užívanie pozemných komunikácií je potrebné povolenie, ktoré v SR vydáva podľa § 3 zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov cestný správny orgán.

Cestný správny orgán môže v povolení určiť podmienky na zvláštne užívanie a pre ich nesplnenie môže udelené povolenie aj zrušiť. Zvláštne užívanie sa povoľuje na dobu určitú, ak u užívateľa trvajú dôvody, pre ktoré bolo povolenie udelené, maximálne však na 6 mesiacov. Pri zmene užívateľa, podmienok užívania a podobne je potrebné požiadať o nové povolenie, prípadne o zmenu povolenia. Povolenie musí mať vodič pri preprave vo vozidle.

Na vydanie povolenia je potrebné podať Žiadosť na zvláštne užívanie pozemných komunikácií (ďalej len žiadosť) (Príloha 2).

K žiadosti na zvláštne užívanie pre nadrozmerné prepravy je potrebné priložiť prehlásenie žiadateľa (dopravcu) o tom, že vopred preveril ním navrhovanú trasu.

4.1.1 Obsah žiadosti pre prepravy s celkovou hmotnosťou do 60 t

Podľa vyhlášky č. 35/1984 Zb. žiadosť sa musí podať spravidla štyri týždne vopred, a pokiaľ nejde o zvlášť mimoriadne prepravy (nad 60 ton) musí obsahovať:

- Údaje o žiadateľovi (názov, sídlo, IČO, meno zodpovedného zástupcu).
- Pokiaľ dopravca nie je totožný so žiadateľom:
 - údaje o dopravcovi (názov, sídlo, meno zodpovedného zástupcu, príp. IČO);
 - splnomocnenie od dopravcu pre žiadateľa na zastupovanie dopravcu vo veci vybavenia a prevzatia povolenia v slovenskom jazyku;
 - účel, rozsah a čas prepravy, či sa bude opakovať a podobne, (odporúčané časové rozpätie pre realizáciu prepravy je do 30 dní);
 - informáciu o tom, že nie je technicky reálne znížiť hmotnosť nákladu ani použiť iný spôsob prepravy;
 - návrh trasy prepravy (uviesť presnú adresu zdroja a cieľa prepravy, konkrétne obce, križovatky a čísla komunikácií);

- návrh trasy prepravy spracovaný Slovenskou správou ciest (SSC), pri preprave so šírkou nad 4,5 metra;
- pri vedení trasy po diaľnici je potrebné doložiť súhlasné stanovisko MDPT SR;
- druh, typ, prípadne evidenčné čísla vozidiel, ktoré sa majú použiť, (druh prípojného vozidla definovať v súlade s nariadením vlády SR č. 403/2005 Z.z. t. j. „príves/náves“);
- údaje o hmotnosti, počte, zaťažení, rázvore náprav, o počte, rozmeroch, hustení a type pneumatík jednotlivých náprav, o najmenšom polomere otáčania vozidla alebo súpravy a tomu zodpovedajúcemu najmenšiemu vonkajšiemu polomeru otáčania;
- obrysový náčrt vozidla alebo súpravy s vyznačením všetkých rozmerov a umiestnenia nákladu, (vzor je uvedený v prílohe 7).
- Ak nadrozmerná preprava pri výške nad 4,5 m má prechádzať pod trolejovým vedením, dopravca je povinný vyžiadať si súhlas na kríženie od správcu, vlastníka, alebo prevádzkovateľa trolejového vedenia (Príloha 2). V prílohe 10 je Súhlas na kríženie trolejového vedenia pri nadrozmernej preprave nad 4,5 m výšky - vzor).
- Vyjadrenie sa, resp. súhlas od všetkých správcov komunikácií, ktorých sa prepravná trasa týka (Príloha 8 Súhlas od správcov komunikácií na nadmernú a nadrozmernú prepravu - vzor).
- Súhlas na kríženie železničnej dráhy pri nadmernej a nadrozmernú prepravu nad 60 ton (v Prílohe 9 je uvedený vzor súhlasu). Žiadosť o súhlas je potrebné predložiť v takom časovom predstihu, aby objednanie technického dozoru bolo minimálne 10 dní pred prepravou.

Na konanie o udelenie súhlasu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.⁷⁾

V Prílohe 11 sú uvedené vybrané informácie o správcach komunikácií resp. o správcach železničnej dráhy a trolejového vedenia.

Pri prepravách, kde sa vyžaduje policajný sprievod podľa § 7 ods. 2 cestného zákona povolenie nie je potrebné na uzávierku a obchádzku regulovanú priamo na mieste osobami na to oprávnenými.

Ak si však preprava vyžaduje uzávierku diaľnice, rýchlostnej cesty alebo cesty I. triedy žiadosť musí obsahovať:

- presné označenie miesta uzávierky podľa staničenia diaľnice alebo cesty I. triedy;
- návrh trasy obchádzky včítane grafickej prílohy a údajov týkajúcich sa zvýšenej spotreby pohonných látok v dôsledku uzávierky;
- stanovisko správcu komunikácie.

Pri žiadosti o povolenie uzávierky, prípadne pri rozhodnutí o obchádzke cesty II. a III. triedy a miestnych komunikácií sa postupuje podobne s prihliadnutím na miestne potreby a podmienky.

Rozhodnutie o uzávierke, prípadne o obchádzke sa vydáva po dohode s príslušným dopravným inšpektorátom a s prevádzkovateľom hromadnej verejnej dopravy, ak ide o komunikáciu, na ktorej sa táto doprava pravidelne vykonáva, prípadne s inými veľkými prevádzkovateľmi cestnej dopravy, ktorých sa uzávierka osobitne dotýka.

Rozhodnutie o uzávierke, prípadne o obchádzke sa musí ihneď oznámiť okresnej inšpekcii požiarnej ochrany a záchrannej službe. Uzávierka a obchádzka sa musia označiť predpísaným spôsobom. Na označení uzávierky treba uviesť aj čas jej trvania, ak presahuje tri dni.

Označenie uzávierky a obchádzky zabezpečuje žiadateľ na svoje náklady a zodpovedá za stav tohto označenia po dobu uzávierky a obchádzky.

Ak sa má uzávierka alebo obchádzka časovo alebo miestne rozšíriť, treba podať novú žiadosť a vydať nové rozhodnutie.

⁷⁾ § 8 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov

Na základe plnenia podmienok uložených pri konaní o povolenie nadmerných preprav povoľujúcim orgánom oznámi dopravca príslušnému stavebnému úradu potrebu vykonania nevyhnutných úprav na pozemných komunikáciách, ktoré vykoná na svoje náklady. V oznámení sa uvedie čas, miesto, účel, rozsah a jednoduchý technický popis úprav. Opatrenia na susednom pozemku, alebo na stavbe, ktoré súvisia s nevyhnutnými úpravami, sa spravujú osobitnými predpismi.⁸⁾

Ak sa napríklad vykonáva nadmerná alebo nadrozmerná preprava cez viacej krajov aj po diaľnici, cestný správny orgán, ktorý povolenie vydáva potrebuje súhlas všetkých správcov komunikácií, ktorých sa prepravná trasa týka. Ak má byť v prepravnej trase zahrnutý aj úsek diaľnice a rýchlostnej cesty, cestný správny orgán potrebuje súhlas na prepravu od Národnej diaľničnej spoločnosti (NDS) a posúdenie a určenie podmienok prepravy, ktorá je správcom diaľnic a rýchlostných ciest. Tento súhlas obstaráva a pripája k žiadosti žiadateľ.

Povolenie na zvláštne užívanie diaľnic, rýchlostných ciest, ciest a miestnych komunikácií nezavahuje užívateľa povinnosti prispôbiť stavebnému stavu a dopravno-technickému stavu dotknutej komunikácie; nesmie ju poškodzovať alebo znečisťovať.

4.1.2 Obsah žiadosti pre prepravy s celkovou hmotnosťou nad 60 t

Prepravy vozidiel a nákladov s celkovou hmotnosťou vyššou ako 60 ton alebo nadmerných rozmerov možno povoliť len výnimočne, pokiaľ žiadateľ preukáže, že nie je technicky reálne znížiť hmotnosť prepravy ani použiť iný spôsob prepravy.

V žiadosti je potrebné uviesť všetky údaje uvedené v bode 4.1.1 a navyše:

- návrh trasy prepravy spracovaný Slovenskou správou ciest (SSC), ktorý obsahuje posúdenie zaťažiteľnosti mostov vzhľadom k parametrom danej prepravy;
- ak nadmerná preprava s celkovou hmotnosťou nad 60 ton má na úrovni koľají krížiť železničnú dráhu (s výnimkou križovania železničnej vlečky), dopravca je povinný vyžiadať si súhlas na križenie od vlastníka alebo prevádzkovateľa železničnej dráhy (Príloha 2). V prílohe 9 je Súhlas na križenie železničnej dráhy pri nadmernej a nadrozmernú prepravu nad 60 ton - vzor).

4.2 Stanovenie postupu cestných správnych orgánov pri žiadostiach pre vozidlá kategórie T, R, S a P

Na základe usmernenie MDPT SR z 31.05. 2006 a doplnenia usmernenia z 23.6.2006 (Príloha 12) vo veci nadmernej a nadrozmernej prepravy vozidiel kategórií T, R, S a P podľa Prílohy č. 1 k zákonu č.725/2004 Z.z. (napr. poľnohospodárske stroje – traktory s nadmernou šírkou určené na prácu na veľkých poľnohospodárskych plochách, ťahané vymeniteľné stroje, pracovné samohybné stroje, stavebné stroje a iné), na ktoré sa nevzťahuje Nariadenie vlády SR č.403/2005 Z.z. v znení Nariadenia vlády SR č. 363/2006 Z.z. je potrebné na zaistenie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky postupovať nasledovne:

- každému žiadateľovi (fyzickej osobe alebo právnickej osobe) na presun takýchto zvláštnych vozidiel po pozemných komunikáciách príslušný cestný správny orgán (podľa § 3 zákona č.135/1961 Zb.) vydá povolenie na zvláštne užívanie podľa § 8 ods. 1 zákona č.135/1961 Zb.;
- povolenia na zvláštne užívanie pozemných komunikácií nebude obsahovať odkaz na príslušný hmotno-právny predpis a taktiež za vydanie takého povolenia nebude vybraný správny poplatok a ani za povolenie na zvláštne užívanie pozemných komunikácií vozidlami na dopravu poľnohospodárskych strojov v súvislosti so žatevnými a zberovými prácami uvedené v Oslobodení“ pod položkou 80 sadzovníka správnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona NR SR č.145/1995 Zb.
- pri nadmernej a nadrozmernej preprave vojenskej techniky je tiež potrebné vyžiadať vopred od správcov a vlastníkov pozemných komunikácií posúdenie a určenie podmienok prepravy

⁸⁾ Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

nie len oznamovaciu povinnosť o prejazde vojenskej techniky po diaľniciach, rýchlostných cestách, cestách a miestnych komunikáciách.

4.3 Definovanie náležitostí a postupu pri posudzovaní žiadosti

Cestný správny orgán po preskúmaní žiadosti a dohode s príslušným dopravným inšpektorátom, ktorý posudzuje prepravu z hľadiska bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, vydá dopravcovi Rozhodnutie na zvláštne užívanie pozemných komunikácií (Príloha 3). Rozhodnutím môže byť povolenie alebo zamietnutie prepravy. V prípade povolenia prepravy sú súčasťou rozhodnutia podmienky prepravy, ktoré musí dopravca dodržať.

Cestný správny orgán v povolení môže okrem iného nariadiť :

- trasu prepravy;
- spôsob prepravy;
- čas povolenej dopravy;
- rýchlosť jazdy;
- opatrenie na zabezpečenie ostatnej premávky, vozoviek, mostov alebo železničných priecestí;
- povinnosť dodržať podmienky stanovené správcom komunikácie (objektu);
- povinnosť informovať vybrané inštitúcie (napr. SSC, NDS, verejnoprávne a komerčné rádia s dopravným vysielaním a pod.) v určitých intervaloch o čase a mieste pohybu prepravy.

4.3.1 Správne poplatky pri nadmernej a nadrozmernej preprave

Za vydanie povolenia na zvláštne užívanie diaľnic, ciest a miestnych komunikácií (nadmernú a nadrozmernú prepravu) sa podľa zákona č. 145/1995 Z. z. vyberajú správne poplatky podľa prílohy 4.

Za podanie žiadosti o urýchlené vybavenie povolenia

1. do 24 hodín od doručenia žiadosti	2 000 Sk;
2. do 48 hodín od doručenia žiadosti	1 500 Sk.

Správny poplatok sa vráti, ak žiadosť nebola vybavená v určenej lehote.

Ak je potrebné kvôli preprave uzavrieť diaľnicu resp. cesty I. , II. a III. triedy za vydanie povolenia sa vyberajú nasledovné poplatky:

a) Povolenie úplnej uzávierky diaľnice	14 000 Sk.
b) Povolenie čiastočnej uzávierky diaľnice	10 000 Sk.
c) Povolenie uzávierky, prípadne obchádzky ciest I.
a II. triedy	5 000 Sk.
d) Povolenie o zmenu termínu úplnej alebo čiastočnej
uzávierky diaľnice	3 000 Sk.
e) Povolenie uzávierky, prípadne obchádzky ciest III.
triedy a miestnych komunikácií	2 000 Sk.

Oslobodenie od poplatku:

Od poplatku sú oslobodené povolenia na prepravu poľnohospodárskych strojov v súvislosti so žatevnými a zberovými prácami.

Ďalej správny orgán môže pri nadrozmerných alebo nadmerných prepravách organizovaných tuzemskou alebo zahraničnou inštitúciou na účel humanitnej pomoci alebo poskytnutia daru štátu upustiť od vybratia poplatku.

Poplatok vybraný správcom komunikácie za nadrozmernú a nadmernú prepravu na mieste merania vozidla (na vonkajších hraniciach spoločenstva) sa zvýši na dvojnásobok, ak sa už táto

preprava čiastočne alebo celkom vykonala bez predchádzajúceho povolenia cestného správneho orgánu.

Poplatok vybraný dodatočne rozhodnutím cestného správneho orgánu sa zvýši na trojnásobok, ak dopravca nezaplatil poplatok na mieste merania vozidla.

Poplatok na hraničných priechodoch (vonkajších hraniciach spoločenstva) vyberá správca príslušného úseku diaľnice alebo cesty vedúcej k hraničnému priechodu. Poplatok na mieste merania vozidla na území Slovenskej republiky s výnimkou hraničných priechodov vyberá správca pozemnej komunikácie. Poplatok vybraný dodatočne rozhodnutím cestného správneho orgánu vyberá cestný správny orgán.

Poplatníkom podľa tejto položky je dopravca vykonávajúci prepravu vozidlom alebo jazdnou súpravou, ktoré prekračujú prípustné miery

Za základ výpočtu poplatku za nadrozmernosť sa berie najväčší rozmer vozidla alebo jazdnej súpravy, ktorý prekračuje prípustnú mieru v šírke alebo vo výške, alebo v dĺžke.

Do základu dĺžky súpravy a celkovej hmotnosti súpravy sa započítavajú aj tlačné alebo pomocné motorové vozidlá, ktoré sú do súpravy zapojené hoci len na prekonanie krátkych obtiažnych úsekov prepravnej cesty. To znamená, že pri nadmernej preprave sa celková hmotnosť vozidla určí ako hmotnosť celej súpravy sčítaním hmotností jednotlivých motorových vozidiel, prípojných vozidiel, postrku a nákladu.

Pri preprave, pri ktorej sú prekročené dva alebo všetky tri prípustné celkové rozmery Príloha 4 [písmeno a) bod 1.], sa celková výška poplatkov určí ako súčet sadzieb uvedených v písmene a) bode 1. (1.1. až 1.3.).

Prekročenie celkovej prípustnej hmotnosti sa posudzuje ako u jazdnej súpravy, tak aj u jednotlivého vozidla v súprave. Poplatok sa určí z tých hmotností, z ktorých vychádza vyššia sadzba. Za prekročenie prípustnej celkovej hmotnosti do 3,0% sa poplatok nevyberá.

Pri určení poplatku za prekročenie prípustnej hmotnosti na nápravu sa každá náprava posudzuje samostatne a poplatok sa určí len za najviac prekročenú nápravu. Za prekročenie prípustného zaťaženia nápravy do 3,0 % sa poplatok nevyberá.

Pri špeciálnych prívesoch a návesoch, ktoré majú viac ako tri nápravy súvisle za sebou, sa každá náprava posudzuje ako jednoduchá náprava s prípustným zaťažením 9,5 tony.

Pri preprave, pri ktorej je súčasne prekročená prípustná celková hmotnosť a prípustné nápravové zaťaženie, sa poplatok určí ako súčet čiastkových sadzieb podľa písmena a) bodov 2.1. a 2.2.

Ak ide o prepravu, pri ktorej sú prekročené prípustné rozmery aj prípustná hmotnosť, poplatok sa určí ako súčet sadzieb podľa písmena a) bodov 1. a 2.

Ak ide o tranzitnú prepravu cez územie Slovenskej republiky, pripočíta sa k sadzbe vypočítanej podľa písmena a) ešte sadzba podľa písmena b).

Poznámka č. 2: MDPT SR vydalo dňa 5.10.2005 metodický pokyn č.2 (v prílohe 12) ohľadom vyberania správnych poplatkov.

4.3.2 Spôsob úhrady správnych poplatkov

Podľa § 8 zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov sú poplatky splatné pri podaní ktoré smeruje k vykonaniu úkonu alebo k uskutočneniu konania. Podaním vzniká zároveň poplatková povinnosť.

Žiadateľ hradí správny poplatok dvojakým spôsobom:

- kolovými známkami (do sumy 10 000 Sk);
- v hotovosti poštovou poukážkou (do sumy 10 000 Sk);
- bankovým prevodným príkazom.

Pri platbe poštovou poukážkou je na poukážke uvedená banka a číslo bankového účtu, správca udáva variabilný symbol (spravidla poradové číslo povolenia a sumu platby). Po zaplatení správny orgán na kópiu povolenia označí poštu, číslo pošty, dátum a poukážku vráti (ak poukážka nie je päťdielna).

Pri platbe prevodným príkazom je potrebné, aby tento obsahoval dátum splatnosti, stanovenú výšku sadzby, presné číslo príjmového účtu a pečiatku a podpis žiadateľa, resp. banky. Správny orgán si ponecháva duplikát prevodného príkazu.

Spôsob vyberania správnych poplatkov môže byť odlišný od tohto postupu, ak s tým súhlasí príslušný daňový úrad, ktorý má na starosti finančnú kontrolu obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie.

Povolenie na zvláštne užívanie diaľnic, ciest a miestnych komunikácií nezavahuje užívateľa povinnosti úhrady nákladov spojených s odstránením znečistenia a s uvedením komunikácie do pôvodného stavu.

4.3.3 Termíny na vydanie povolenia

Povolenie sa vydáva podľa zákona č. 71/1967 Zb. V jednoduchých veciach, najmä ak možno rozhodnúť na základe dokladov predložených účastníkom konania, správny orgán rozhodne bezodkladne. V ostatných prípadoch je správny orgán povinný rozhodnúť vo veci do 30 dní od začatia konania. Vo zložitých prípadoch rozhodne najneskôr do 60 dní. Ak nemožno vzhľadom na povahu veci rozhodnúť ani v tejto lehote, môže ju primerane predĺžiť odvolací orgán (orgán príslušný rozhodnúť o rozklade). Ak správny orgán nemôže rozhodnúť do 30, prípadne do 60 dní, je povinný o tom účastníka konania s uvedením dôvodov upovedomiť. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veciach nadmernej a nadrozmernej prepravy nemá odkladný účinok.

4.3.4 Oslobodenie od povolenia

Povolenie, podľa zákona č. 135/1961 Zb. nie je potrebné:

- a) pre vozidlá ozbrojených síl;
- b) pre vozidlá ozbrojených bezpečnostných zborov;
- c) na presun poľnohospodárskych strojov a zariadení pri poľnohospodárskych prácach v rámci obhospodarovaného územia.

4.3.5 Použitie všeobecných predpisov pri správnom konaní

Na rozhodovanie o povoľovaní zvláštneho užívania diaľnic, rýchlostných ciest, ciest a miestnych komunikácií sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní definované zákonom č. 71/1967 Zb. s týmito odchýlkami:

- § 1, 7, 8, 14 a § 18 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní sa nepoužijú;
- odvolanie proti rozhodnutiu vo veciach nadmernej a nadrozmernej prepravy nemá odkladný účinok.

4.3.6 Náležitosti povolenia (rozhodnutia)

Povolenie na nadmernú alebo nadrozmernú prepravu musí obsahovať tieto náležitosti:

- Cestný správny orgán ktorý rozhodnutie vydal (v hlavičke dokumentu).
- Názov dokumentu Rozhodnutie na zvláštne užívanie pozemných komunikácií.
- Spisové/referenčné číslo žiadosti.
- Meno a adresu žiadateľa.
- Meno a adresu dopravcu.
- Výrok, ktorým môže byť povolenie alebo zamietnutie.
- Náklad (druh a hmotnosť).
- Typ, evidenčné čísla a hmotnosť ťahača, podvalníku a postrku.

- Súprava (celková dĺžka, maximálna šírka, výška a celková hmotnosť, celková dĺžka a hmotnosť vrátane postrku).
- Ostatné údaje (rázvary náprav súpravy v poradí akom v skutočnosti nasledujú, podobne aj nápravové tlaky súpravy v poradí, maximálna povolená rýchlosť, minimálny polomer otáčania).
- Termín prepravy (obdobie od – do, v ktorom sa bude preprava realizovať).
- Prepravná trasa.
- Podmienky prepravy.
- Odôvodnenie rozhodnutia.
- Poučenie pre prípad odvolania sa žiadateľa/dopravcu.

V prílohe 3 je vzor Rozhodnutia na zvláštne užívanie pozemných komunikácií – Povoľenie.

4.4 Kompetencia a koordinácia pri určovaní trasy

4.4.1 Prepravy do celkovej hmotnosti 60 ton

Určovanie prepravných trás pre náklady s hmotnosťou do 60 t je v kompetencii povoľujúcich správnych orgánov v zmysle súhlasu MDPT SR so zvláštnym užívaním a posúdenie prepravy NDS bez ohľadu na hmotnosť nákladu. Pre tieto účely sú príslušným úradom poskytované údaje o mostných objektoch z ústrednej technickej evidencie vedenej Slovenskou správou ciest, resp. od správcov miestnych komunikácií.

Pokiaľ preprava prebieha len v rámci územia obvodu, trasu stanovuje sám povoľujúci cestný správny orgán na základe údajov pre nadmernú a nadrozmernú prepravu, ktoré si k tomu účelu dal zhotoviť. Ak potrebuje aktualizáciu údajov o objektoch na cestách, vyžiada si ich z ústrednej technickej evidencie vedenej Slovenskou správou ciest, resp. od príslušnej správy miestnych komunikácií.

V prípade, že preprava presahuje rámec obvodu resp. kraja, avšak celková hmotnosť prepravy je do 60 t, potom pre územie Slovenska sa stanovuje z mapových podkladov pre nadmernú a nadrozmernú prepravu, ktorú má k dispozícii. Pripojenia na zdroj a cieľ prepravy od dopravnej trasy si overuje na príslušnom obvodnom úrade.

V ostatných prípadoch trasu na prepravu stanovuje Slovenská správa ciest (SSC) na žiadosť žiadateľa.

4.4.2 Prepravy nad celkovú hmotnosť 60 ton

Pre preprave s hmotnosťou nad 60 t posudzuje a určuje trasy Slovenská správa ciest - Cestná databanka.

Žiadateľ, v zmysle Vzoru žiadosti uvedenom v prílohe 5 tohto pokynu, je povinný pre počítačové spracovanie zadať bezpodmienečne všetky nasledovné údaje o prepravnej súprave (vozidle):

- všetky nápravové tlaky v poradí;
- rázvary náprav v poradí;
- celkovú dĺžku súpravy;
- maximálnu šírku a výšku súpravy;
- najmenší vonkajší polomer otáčania súpravy;
- hmotnosť ťahača, podvalníka a nákladu;
- celková hmotnosť súpravy.

4.4.2.1 Formulár internetovej žiadosti

Žiadateľ vyplní formulár žiadosti (Príloha 5) na internetovej stránke (formulár žiadosti obsahovo zodpovedá papierovému formuláru). Po vyplnení a potvrdení formulára systém vykoná kontrolu vybraných údajov a v prípade chýb umožní žiadateľovi ich opravu. Po úspešnom potvrdení formulára sa žiadosť zaeviduje v systéme a žiadateľovi sa zobrazí zaevidovaná žiadosť pripravená na tlač.

Vytlačenú žiadosť (spolu s ďalšími potrebnými dokumentmi) doručí žiadateľ na SSC.

4.4.2.2 Spracovanie žiadosti na SSC

Elektronická žiadosť je spracovaná na Slovenskej správe ciest v tej forme, ako bola zadaná žiadateľom, až po prijatí papierovej žiadosti. Pracovník spracovávajúci danú žiadosť, porovná papierovú žiadosť s elektronickou a overí úplnosť a spracovateľnosť údajov v nej uvedených. V prípade, že je všetko v poriadku, žiadosť je postúpená na následné spracovanie. V opačnom prípade kontaktuje žiadateľa, ktorý je povinný sporné údaje doplniť resp. upresniť alebo opraviť. Kým žiadateľ sporné údaje nedoplní resp. neupresní alebo neopraví, žiadosť nie je postúpená na ďalšie spracovanie. Ak sporné údaje nie sú doplnené resp. upresnené alebo opravené do 2 týždňov od podania papierovej žiadosti, hľadá sa na ňu ako keby nebola podaná. O takýchto žiadostiach sa vedie evidencia.

K žiadosti je potrebné doložiť stanovisko/vyjadrenie správcu/správčov pozemnej komunikácie k reálnej situácii na trasou dotknutých úsekoch pozemných komunikácií z hľadiska kompetencií správcu/správčov pozemnej komunikácie.

Postup v posudzovaní/určovaní trasy na pracovisku cestnej databanky SSC spočíva okrem iného v určení podmienok za akých bude prechádzať vozidlo alebo súprava po prepravnej trase t.j. napr. v akom režime jazdy prejde vozidlo alebo súprava cez most (pozri nižšie).

Prepravná trasa sa určuje okrem iného, aby sa jazdná súprava pri nadmernej preprave čo najviac vyhla mostom s nízkou únosnosťou a zlým stavebným stavom, podcestiam s nevyhovujúcou voľnou výškou a mostom a úsekom komunikácií s nedostatočnou voľnou šírkou.

Posudzovanie prechodu jazdnej súpravy sa realizuje automatizovane, pričom sa využívajú dáta ústrednej technickej evidencie cestných komunikácií zahrňujúce technické parametre CK a cestných objektov (mostov, podceští, železničných priecestí a pod.).

Prepravná trasa je navrhovaná v závislosti od dopravného významu cestnej komunikácie, t.j. prioritne po diaľniciach, cestách I. triedy, ak sa tu vyskytne prekážka použijú sa cesty II. a III. triedy.

Na posúdenie prepravnej trasy v závislosti od cestných objektov sú potrebné najmä údaje: parametre prepravnej súpravy, nápravové tlaky a rázvory náprav jazdnej súpravy, celková dĺžka premostenia mosta a únosnosti mosta. Únosnosti mosta sú evidované ako normálna, výhradná a výnimočná zaťažiteľnosť. Most sa posudzuje ako celok a postupným prepočtom sa zisťuje najnepriaznivejšia hmotnosť, ktorou prepravná súprava môže prejsť v danom okamihu po moste.

Výsledok posúdenia sa vyjadruje číselnou hodnotou od 0 – 3:

0 – most sa prekonáva bez prekážky (normálny režim jazdy);

1 – most sa prechádza s obmedzením tzn. vozidlo/súprava prechádza ako jediné na moste s vylúčením inej dopravy medzi zvodidlami. Vozidlo prechádza bez obmedzenia rýchlosti. Je to výhradný režim jazdy⁹⁾;

2 – most sa prechádza s obmedzením a to tzn. Jazdná súprava prechádza ako jediná po moste s vylúčením inej dopravy. Vozidlo prechádza konštantnou rýchlosťou (≤ 5 km/h) v stope stanovenom projektom s ohľadom na zaťaženie mostnej konštrukcie (obvykle stredom mostnej konštrukcie mosta) s prípustnou kolmou odchýlkou od vytýčenej stopy $\pm 0,3$ m. Je to výnimočný režim jazdy.

3 – celková hmotnosť vozidla/súpravy prekračuje výnimočnú zaťažiteľnosť mosta. Prejazd vozidla/súpravy po moste bez dodatočných opatrení nie je možný. Ide o osobitný režim jazdy. Ak nie je možné stanoviť obchádzku, je žiadateľ/dopravca povinný na svoje náklady zaobstarat' posúdenie autorizovaného inžiniera, obsahujúci statický prepočet, návrh dodatočných opatrení (podopretie, odľahčenie konštrukcie, zosilnenie mosta a pod.), a stanovenie podmienok prejazdu. Toto posúdenie sa predloží spracovateľovi žiadosti najmenej 2 týždne pred najskorším požadovaným termínom prepravy. Predloženie posúdenia neznamená automatické schválenie prejazdu, je to nevyhnutný podkladový materiál pre spracovateľa.

⁹⁾ podľa STN 73 6203

Po provizórnych mostoch a mostoch so stavebným stavom 7 (havarijný stav) sa trasa nestanovuje.

Ďalšie parametre, ktoré sa musia zohľadniť je šírka vozidla/súpravy vrátane nákladu a najväčšia vonkajšia šírka náprav, ktorá závisí od rozmeru a hustenia pneumatík. Tieto parametre sa podľa potreby porovnávajú s voľnou šírkou mosta, šírkou medzi zvýšenými obrubami a šírkou medzi zábradliami. Ak je šírka ktorejkoľvek nápravy vozidla/súpravy väčšia ako šírka medzi zvýšenými obrubami, prejazd po moste nemožno povoliť. Ak je šírka vozidla/súpravy vrátane nákladu väčšia ako šírka medzi súčasťami nosnej konštrukcie (poprsné steny, bočné podpory mostných brán alebo portálov nosnej konštrukcie, prejazd po moste nemožno povoliť. V prípade, ak je vozidlo/súprava vrátane nákladu širšia ako šírka medzi zábradliami alebo zvodidlami, môže sa uskutočniť preprava ak má podvalník dostatočnú výšku podvozku, aby prekonal výšku zábradlia (zvodidla). Ak sú prekážajúce súčasti príslušenstva mosta demontovateľné, je prípustné ich na náklady žiadateľa resp. dopravcu demontovať, za podmienok určených príslušným cestným správnym orgánom a správcom objektu.

Pri podcestiach sa posudzuje voľná výška nad vozovkou; ak je vozidlo/súprava s nákladom vyššia a nedá sa žiadnym spôsobom znížiť (napr. znížením tlaku v pneumatikách, alebo hydraulicky znížiť) stanoví sa obchádzka. Ak sú prekážkou elektrické troleje, elektrické vedenia, vlakové trolejové stačí požiadať správcu vedenia o odpojenie vedenia počas prejazdu vozidla/súpravy.

Pri dlhých jazdných súpravách vrátane nákladu je potrebné zohľadniť oblúky v križovatkách, smerové a výškové pomery, ak nevyhovujú danej preprave, navrhuje sa iná trasa.

4.4.2.3 Zhrnutie postupu pri spracovaní prepravnej trasy

- po obdržaní žiadosti sa skontroluje správnosť a úplnosť požadovaných podkladov;
- realizuje sa posúdenie, resp. návrh prepravnej trasy;
- spracujú sa výstupy popisujúce prepravnú trasu;
- vyhotovia sa mapové podklady s vyznačením priebehu prepravnej trasy;
- vyhotovia sa formuláre pre vyjadrenie jednotlivých správcov ciest;
- spracuje sa záverečná správa;
- po vyhotovení všetkých dokumentov je sprievodným listom celá agenda odoslaná dopravcovi (žiadateli).

4.5 Požiadavky na sprievody

Nadmerná a nadrozmerná preprava môže kvôli svojim rozmerom a/alebo kvôli svojej hmotnosti výrazne ohroziť bezpečnosť cestnej premávky. Okrem toho môže narušovať plynulosť cestnej premávky. Z týchto dôvodov sa v určitých prípadoch vyžaduje, aby tento druh cestnej prepravy mal sprievodné vozidlo.

Základné funkcie sprievodu sú:

- výstraha ostatných účastníkov cestnej premávky voči možnému nebezpečenstvu počas nadmernej a/alebo nadrozmernej cestnej prepravy;
- pomoc pri postupe nadmernej a/alebo nadrozmernej cestnej prepravy;
- riadenie cestnej premávky na križovatkách, mostoch, kruhových objazdoch, atď. (Tieto činnosti vykonáva polícia a/alebo vedúci sprievodu.).

Tento sprievod môže byť:

- vlastný - sprievod vozidlom dopravcu, vybaveným výstražnými oranžovými svetlami a ďalším dodatkovým označením (napr. nápisom nadmerná preprava), odporúča sa aby farba vozidla, označenie a vybavenie sprievodných vozidiel bolo podľa Prílohy 13;
- policajný - sprievod policajnými vozidlami.

Pre potreby povoľovacieho konania na zvláštne užívanie a kontroly vykonávania nadmerných a nadrozmerných preprav sú v tab. 3 stanovené podmienky zabezpečenia sprievodnými vozidlami.

Tabuľka č. 3 Stanovenie podmienok zabezpečenia sprievodnými vozidlami

		Bez prekročenia hmotnosti	Celková hmotnosť v tonách		
			60,00 a menej	60,01 - 100,00	100,01 a viac
ŠÍRKA	2,56 - 3,00 m	V	V	V	P
	3,01 - 5,00 m	V	V	2 x V	P
	5,01 m a viac	P	P	P	P
VÝŠKA	4,50 m a menej	V	V	V	P
	4,51 - 5,00 m	V	V	2 x V	P
	5,01 m a viac	P	P	P	P
DĹŽKA	22,00 m a menej	V	V	V	P
	22,01 - 30,00 m	V	V	2 x V	P
	30,01 m a viac	2 x V	2 x V	P	P
Legenda: V – vlastný sprievod, P – policajný sprievod.					

Ak je potrebný pri vykonávaní nadmernej a nadrozmernej prepravy policajný sprievod vozidiel, dopravca podpisuje s Policajným zborom SR, zmluvu o vykonaní sprievodu, ktorá má charakter jednoduchej obchodnej zmluvy so všetkými predpísanými náležitosťami. Vlastný sprievod môže byť nahradený policajným sprievodom. Kde je požadovaný dva krát vlastný sprievod jeden sprievod môže byť policajný.

Žiadateľ o povolenie na zvláštne užívanie pozemných komunikácií je zodpovedný aby osádka sprievodných vozidiel boli poučené. Poučenie resp. školenie osádok sprievodných vozidiel resp. aj vodičov vozidiel pri nadmernej a nadrozmernej preprave by malo byť zamerané na:

- terminológia vzťahujúca sa na nadmernú a nadrozmernú prepravu;
- riziká pri preprave vyplývajúce s nadmernej a nadrozmernej prepravy;
- práva, povinnosti a zodpovednosti týkajúce sa osôb zúčastnených na preprave;
- oboznámenie sa so všeobecnými postupmi a požiadavkami pri nadmernej a nadrozmernej preprave;
- požiadavky na dopravné a prepravné prostriedky použité pri preprave a upevnenie a nákladu a označenie vozidiel a nákladu;
- technológia prepravy cez tunely, podjazdy, nadjazdy a mosty;
- spolupráca a komunikácia medzi vodičom a osádkami sprievodných vozidiel;
- princípy defenzívnej stratégie pri riadení – reakcie na neprimerané chovanie ostatných účastníkov premávky a chovanie v konfliktných situáciách;
- znalosti z oblasti dopravnej geografie (oboznámenie sa s trasou prepravy).

4.6 Všeobecné podmienky pre nadmerné a nadrozmerné prepravy

Cestný správny orgán môže vo všeobecných podmienkach nadmerných a nadrozmerných preprav okrem už uvedených podmienok stanoviť napríklad tieto doplňujúce podmienky:

- 1) Okrem stanovenej prepravnej trasy je možné použiť iné pozemné komunikácie (pri výjazde prepravy zo zdroja resp. pri vjazde do cieľa) len so súhlasom príslušného orgánu miestnej štátnej správy.

2) Dopravca je povinný bezodkladne dodržiavať obmedzenia jazdy niektorých druhov vozidiel podľa § 36, zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách, ak v prípade policajného sprievodu nebude dohodnuté inak. Prejazd po prepravnej trase cez centrum mesta Bratislava a v prípade iných frekventovaných pozemných komunikácií sa vykoná počas nočných hodín od 23⁰⁰h do 05⁰⁰h.

V tabuľke 4 je uvedené odporúčané časové obmedzenie vykonávania nadmerných a nadrozmerných prepráv. Uvedené všeobecné časové obmedzenia sa môžu v jednotlivých prípadoch zmeniť vzhľadom ku konkrétnej situácii v cestnej premávke (uzávierky, odklony, podujatia na cestách, mimoriadne zvýšenie intenzity premávky v určitom období, poveternostné podmienky atď.).

Tabuľka č.4 Časové obmedzenie prepravy

ŠÍRKA	3,50 m a menej	v čase mimo dopravnej špičky, t. j. nie v čase od 7 ⁰⁰ do 11 ⁰⁰ h a od 14 ⁰⁰ do 18 ⁰⁰ h
	3,51 m a viac	v čase od 22 ⁰⁰ do 06 ⁰⁰ h
VÝŠKA	4,50 m a menej	v čase mimo dopravnej špičky, t. j. nie v čase od 7 ⁰⁰ do 11 ⁰⁰ h a od 14 ⁰⁰ do 18 ⁰⁰ h
	4,51 m a viac	v čase od 22 ⁰⁰ do 06 ⁰⁰ h
DĹŽKA	22,00 m a menej	v čase mimo dopravnej špičky, t. j. nie v čase od 7 ⁰⁰ do 11 ⁰⁰ h a od 14 ⁰⁰ do 18 ⁰⁰ h
	22,01 m a viac	v čase od 22 ⁰⁰ do 06 ⁰⁰ h
HMOTNOSŤ	60,00 t a menej	v čase mimo dopravnej špičky, t. j. nie v čase od 7 ⁰⁰ do 11 ⁰⁰ h a od 14 ⁰⁰ do 18 ⁰⁰ h
	60,01 t a viac	v čase od 22 ⁰⁰ do 06 ⁰⁰ h

- 3) Preprava sa musí vykonať tak, aby nespôsobila poškodenie cestného telesa, cestných objektov (mostov, tunelov, oporných múrov apod.) a cestného vybavenia (dopravného značenia, zvodidiel, zábradlí apod.). Prípadnú škodu musí dopravca bezodkladne nahlásiť a uhradiť správcovi cesty. Dopravca zodpovedá za škody spôsobené pri preprave či už organizáciám alebo občanom.
- 4) Na prepravnej trase si dopravca musí overiť, či sú dostačujúce podjazdné výšky pod križujúcimi telekomunikačnými, elektrickými vedeniami, trakciami, dostatočné podjazdné výšky pod mostami, cestami, železničnými traťami, potrubiami, či sú vyhovujúce oblúky v križovatkách ako i vyhovujúce smerové a výškové pomery, musí si taktiež overiť, či nie sú na trase uzávierky a obchádzky, ktoré by bránili vykonaniu prepravy. V prípade, ak z týchto príčin nie je možné uskutočniť prepravu, žiadateľ požiada o zmenu prepravnej trasy.
- 5) Pri prejazde mostných objektov, ak súprava (vozidlo) presahuje miery stanovené Nariadením vlády SR č. 403/2005 Z. z. ak prekračuje rozmery i hmotnosť, sa postupuje nasledovne:
 - a) ak okamžitá hmotnosť súpravy (vozidla) nepresahuje normálnu zaťažiteľnosť mosta (**normálny režim jazdy**), je možné most prejsť bez zvláštnych opatrení;
 - b) ak je okamžitá hmotnosť súpravy (vozidla) vyššia ako normálna zaťažiteľnosť, ale maximálne rovná výhradnej zaťažiteľnosti mosta (**výhradný režim jazdy**), je možné most prejsť ako jediné vozidlo na moste s vylúčením ostatnej premávky medzi zvodidlami (zvýšenými obrubami);
 - c) ak je okamžitá hmotnosť súpravy (vozidla) vyššia ako údaj výhradnej zaťažiteľnosti mosta (**výnimočný režim jazdy**), povoľuje sa prejazd súpravy ako jediné pohyblivé zaťaženie na moste, nízkou rýchlosťou (≤ 5 km/h), bez zastavovania a rozbiehania, v stope stanovenej projektom s ohľadom na zaťaženie mostnej konštrukcie (obvykle v ose mosta) s prípustnou kolmou odchýlkou od vytýčenej stopy $\pm 0,3$ m;
 - d) ak celková hmotnosť celková hmotnosť vozidla/súpravy prekračuje výnimočnú zaťažiteľnosť mosta. Prejazd vozidla/súpravy po moste bez dodatočných opatrení nie je možný. Ide

o **osobitný režim jazdy**. Ak nie je možné stanoviť obchádzku, je žiadateľ/dopravca povinný na svoje náklady zaobstaráť posúdenie autorizovaného inžiniera, obsahujúci statický prepočet, návrh dodatočných opatrení (podopretie, odľahčenie konštrukcie, zosilnenie mosta a pod.), a stanovenie podmienok prejazdu.

Pri prechode cez všetky mosty, ktoré sa vyskytnú na prepravnej trase, musí byť postrkové vozidlo odpojené (mosty sa posudzujú pre prepravnú súpravu bez postrku) a dopravca musí zabezpečiť, aby sa v momente prechodu prepravnej súpravy na moste nenachádzalo iné vozidlo okrem prepravnej súpravy (bez postrku), zároveň je potrebné dodržať podmienky prejazdu stanovené SSC – cestnou databankou napr. nie je možné vykonávať dva prejazdy po mostných objektoch naraz, je potrebné dodržiavať stanovené časové odstupy prepráv a pod..

Príklady znázornenia dodatočných podmienok pre prejazd cez mostné objekty sú uvedené v Prílohe 14.

- 6) V prípade, že súprava (vozidlo) presahuje jeden z parametrov napríklad: šírku 3,5m, výšku 4,2 m, dĺžku 20 m a celkovú hmotnosť 60,0 t dopravca je povinný pred uskutočnením prepravy ohlásiť presný termín prepravy na jednotlivé Krajské riaditeľstvá Policajného zboru SR a dopravné inšpektoráty tých okresov, cez územia ktorých sa preprava bude uskutočňovať.
- 7) V prípade zahraničného dopravcu je žiadateľ (ak nie je totožný s dopravcom) povinný informovať ho o podmienkach určených v tomto rozhodnutí.
- 8) Povoľujúci orgán si vyhradzuje právo podmienky prepravy kedykoľvek zmeniť alebo doplniť, ak si to vyžiada verejný záujem.
- 9) Žiadateľ prerokuje navrhnutú trasu so správcami pozemných komunikácií, po ktorých bude preprava realizovaná (príslušné organizácie zriadené Úradmi samosprávnych krajov, SSC, NDS a.s. a i.) a zároveň dopravca správcom pozemných komunikácií najneskôr tri dni pred vykonaním prepravy oznámi časový harmonogram prepravy. Písomné vyjadrenie priloží k žiadosti ako podklad na vydanie rozhodnutia. Ak zo stanovených podmienok návrhu trasy vyplýva pre žiadateľa povinnosť doložiť statický prepočet, je možné doručiť vyjadrenie statika na príslušné pracoviská správcov pozemných komunikácií faxom. Originál vyjadrenia sa na pracoviská správcov pozemných komunikácií zasiela bezodkladne poštou.
- 10) Dopravcovi sa odporúča vopred overiť prepravnú trasu.
- 11) Dopravca po skončení prepravy s celkovou hmotnosťou nad 60 ton cez mostný objekt zabezpečí vykonanie mimoriadnej prehliadky v zmysle TP 9B/2005 (pozri 1.2.2.) a písomný zápis z prehliadky odovzdá správcovi pozemnej komunikácie.

5 VYKONÁVANIE NADMERNEJ A NADROZMERNEJ PREPRAVY

Podľa §20 zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave nadmernú alebo nadrozmernú prepravu môže vykonávať iba dopravca, ktorý má potrebnú technickú základňu, špeciálne vozidlá určené na takúto prepravu a vyškolené osádky vozidiel. Dopravca je povinný zabezpečiť, aby preprava neohrozila život alebo zdravie účastníkov cestnej premávky, nespôsobila škodu na pozemnej komunikácii, na cestných zariadeniach, na majetku iných osôb a znížila ohrozenie bezpečnosti a obmedzenie plynulosti cestnej premávky.

Konkrétnu prepravu s nadmerným alebo nadrozmerným nákladom, resp. vozidlom upravuje zákon č. 315/1996 Z. z. nasledovne:

- 1 vodič motorového vozidla alebo jazdnej súpravy, ktorých rozmery alebo rozmery nákladu presahujú ustanovené miery je povinný aj za nezníženej viditeľnosti jazdiť s rozsvietenými stretávacími svetlami;
- 2 vodič vozidla vybaveného zvláštnym výstražným svetlom oranžovej farby smie toto svetlo používať len vtedy, ak by mohol svojou jazdou alebo pracovnou činnosťou ohroziť bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky;
- 3 pri preprave nákladu sa nesmie prekročiť užitočná hmotnosť vozidla;

- 4 vodič nesmie prekročiť najvyššiu povolenú rýchlosť vozidla, a ak ide o jazdnú súpravu, ani najvyššiu povolenú rýchlosť žiadneho z vozidiel súpravy.

Náklad musí byť na vozidle riadne umiestnený a upevnený, aby neohrozoval bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, neznečisťoval ani nepoškodzoval cestu ani jej okolie, nespôsobil nadmerný hluk, neznečisťoval ovzdušie a nezakrýval ustanovené osvetlenie vozidla, jeho odrazky, tabuľku s evidenčným číslom a vyznačenie najvyššej povolenej rýchlosti. To platí aj o zariadení slúžiacom na upevnenie a ochranu nákladu. Predmety, ktoré možno ľahko prehliadnuť, nesmú prečnievať po strane vozidla.

Vyhláška č. 225/2004 Z. z., stanovuje, že ak náklad prečnieva vozidlo vpredu alebo vzadu viac ako o 1 m, alebo ak náklad na motorovom vozidle alebo na jazdnej súprave prečnieva do strany vonkajší okraj obrysových svetiel viac ako o 0,40 m a na nemotorovom vozidle jeho okraj viac ako o 0,40 m, musí byť prečnievajúci koniec nákladu označený červenou zástavkou s rozmermi najmenej 0,30 m x 0,30 m; za zníženej viditeľnosti vpredu neoslňujúcim bielym svetlom a bielou odrazkou a vzadu červeným svetlom a červenou odrazkou. Odrazky môžu byť umiestnené najviac 1,5m nad rovinou vozovky a nesmú mať trojuholníkový tvar. Táto podmienka neplatí pri preprave poľnohospodárskych produktov (sena, slamy a podobne) avšak za zníženej viditeľnosti sa musia používať svetlá alebo odrazky.

Pri preprave osobitne ťažkých alebo rozmerných nákladov je vodič povinný dodržiavať technologický postup dopravy, nakládky a vykládky vypracovaný prevádzkovateľom. Preprava takýchto nákladov špeciálnymi vozidlami sa musí zabezpečiť najmenej dvoma vodičmi.¹⁰⁾ Vhodné je tiež spracovať časový harmonogram trasy, ktorý sa vydá na základe vopred vykonaného prieskumu vodičom súpravy alebo sprievodného vozidla. V prípade, že poveternostné podmienky a sklonové pomery na trase si vyžadujú centrálné riadenie prepravy vo vzťahu k bezpečnosti, plynulosti a ohľaduplnosti k ostatným účastníkom cestnej premávky, určí dopravca vedúceho prepravy (sprievodcu). Je to osoba, ktorá bola pridelená na zaistenie bezpečnosti cestnej premávky alebo niektorých jazdných úkonov a musí byť podľa toho vybavená (zastavovací terč, pomôcky na zaistenie priechodnosti komunikácie za zníženej viditeľnosti).

6 KONTROLA NADMERNEJ A NADROZMERNEJ PREPRAVY

Kontrola nadmernej a nadrozmernej dopravy sa vykonáva meraním a vážením. Najväčšie prípustné rozmery vozidiel a jazdných súprav sa merajú podľa STN 30 0026.

Cestný správny orgán podľa zákona č. 135/1961 Zb. za nadmernú a nadrozmernú prepravu vykonanú bez povolenia dodatočne vyberie rozhodnutím zvýšený správny poplatok.

Na hraničných priechodoch s Ukrajinou pred vstupom na územie Slovenskej republiky správca príslušného úseku diaľnice alebo cesty vedúcej k hraničnému priechodu vyberá správny poplatok v prípade, ak je pri vozidle prekročená hmotnosť pripadajúca na jednu nápravu a vozidlo s nákladom neprekročí celkovú povolenú hmotnosť vozidla, šírku nad 3,0 m a výšku nad 4,5 m. Doklad o zaplatení správneho poplatku oprávňuje vykonať nadmernú a nadrozmernú prepravu na území Slovenskej republiky. V ostatných prípadoch nadmernej a nadrozmernej prepravy sa vodič musí pred vstupom na územie Slovenskej republiky preukázať povolením na zvláštne užívanie diaľnic a ciest vydaným cestným správnym orgánom.

Ak dopravca nepreukáže, že správny poplatok za vykonávanú nadmernú a nadrozmernú prepravu zaplatil, colný orgán neprepustí na hraničnom priechode vozidlo zahraničného dopravcu, u ktorého sa zistila nadmerná alebo nadrozmerná preprava.

Na území Slovenskej republiky s výnimkou hraničných priechodov s Ukrajinou meranie hmotnosti, nápravových tlakov a rozmerov vozidla zabezpečujú správcovia diaľnic, rýchlostných ciest, ciest a miestnych komunikácií v súčinnosti s útvarmi Policajného zboru. Vodič je povinný podrobiť sa pokynom fyzickej osoby obsluhujúcej zariadenie na meranie vozidiel a uviesť východiskové miesto a miesto určenia uskutočňovanej prepravy. Ak sa pri vozidle zistilo, že sa prekročila celková prípustná hmotnosť alebo šírka nad 3,0 m, alebo výška nad 4,5 m, dopravca nesmie pokračovať v jazde bez

¹⁰⁾ Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 208/1991 Zb.

povolenia na zvláštne užívanie, ktoré mu vydá príslušný cestný správny orgán. Za nadmernú alebo nadrozmernú prepravu, ktorá neprekračuje uvedené miery, správca komunikácie vyberie na mieste zvýšený správny poplatok podľa zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch. Doklad o zaplatení zvýšeného správneho poplatku oprávňuje dopravcu vykonať nadmernú alebo nadrozmernú prepravu do miesta určenia uskutočňovanej prepravy. Ak dopravca odmietne alebo nemôže zaplatiť na mieste zvýšený správny poplatok, správca komunikácie nahlási zistenú nadmernú alebo nadrozmernú prepravu príslušnému cestnému správnomu orgánu.

6.1 Postup cestných správnych orgánov pri vykonávaní nadmernej alebo nadrozmernej prepravy bez povolenia

Po zistení nadmernej alebo nadrozmernej prepravy, ak sa pri vozidle/súprave zistilo, že sa prekročila celková prípustná hmotnosť alebo šírka nad 3,0 m, alebo výška nad 4,5 m, nesmie pokračovať v jazde bez povolenia. Na vydanie povolenia je príslušný ten cestný správny orgán na území ktorého sa takáto preprava zistila.

Tento mu na základe žiadosti vydá rozhodnutie o povolení vykonania nadmernej a nadrozmernej prepravy pre trasu z miesta zistenia prepravy bez povolenia, do miesta vykládky resp. miesta výstupu zo SR. Cestný správny orgán zároveň za vykonanú prepravu na trase z miesta nakládky do miesta zistenia nepovolennej prepravy ďalším rozhodnutím dodatočne vyberie zvýšený správny poplatok. Povolenie na pokračovanie v preprave dostane až po uhradení zvýšeného správneho poplatku

Vzor rozhodnutia o povolení na vykonávanie nadmernej a nadrozmernej prepravy je uvedený v prílohe 3.

7 EVIDENCIA UZÁVIEROK A OBCHÁDZOK CIEST

Cestné správne orgány vydávajú povolenia pre uzávierky a obchádzky diaľnic, rýchlostných ciest a ciest. Je nutné aby všetky povolenia o uzávierkach a obchádzkach boli bezodkladne zasielané na Slovenskú správu ciest (SSC), ktorá stanovuje trasy pre nadmerné a nadrozmerné prepravy. Rozhodnutie o uzávierke by malo obsahovať údaj o tom, či obchádzka je vhodná pre nadmerné a nadrozmerné prepravy.

Evidencia uzávierok a obchádzok ciest je prístupná pre cestné správne orgány, ktoré vydávajú povolenia na zvláštne užívanie pozemných komunikácií.

8 PRÍLOHY

Príloha 1	Pôsobnosť jednotlivých obvodných a krajských úradov pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie
Príloha 2	Kombinovaná žiadosť o zvláštne užívanie a súhlasy pri nadmernej a nadrozmernej preprave
Príloha 3	Rozhodnutie na zvláštne užívanie pozemných komunikácií – povolenie,
Príloha 4	Správne poplatky za vydanie povolenia na zvláštne užívanie diaľnic, rýchlostných ciest, ciest a miestnych komunikácií (nadmernú a nadrozmernú prepravu) sa podľa zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch
Príloha 5	Elektronické podávanie žiadosti pre stanovenie trás prepravy nadmerných a nadrozmerných nákladov – SSC
Príloha 6	Krajské a obvodné úrady pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Slovenskej republiky – aktuálne kontaktné informácie
Príloha 7	Obrysový náčrt vozidla alebo súpravy s vyznačením všetkých rozmerov a umiestnenia nákladu - vzor
Príloha 8	Súhlas správcu komunikácie na zvláštne užívanie komunikácií pri nadmernej a nadrozmernej preprave
Príloha 9	Súhlas na kríženie železničnej dráhy pri nadmernej a nadrozmernú prepravu nad 60 ton - vzor)
Príloha 10	Súhlas na kríženie trolejového vedenia pri nadrozmernej preprave nad 4,5 m výšky - vzor)
Príloha 11	Vybrané informácie o správcach komunikácií resp. o správcach železničnej dráhy a trolejového vedenia (doplniť prílohu)
Príloha 12	Metodický pokyn MDPT SR č. 2 z 5.10.2005 a usmernenie MDPT SR z 31.5.2006
Príloha 13	Označenie a vybavenie sprievodných vozidiel pri vlastnom sprievode (informatívna príloha)
Príloha 14	Príklad podmienok pre prejazd cez mostné objekty